

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації
Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти
у Рівненській області

*„Не думкам треба учня вчить,
- а вчити треба думати”*

Іммануїл Кант

З досвіду роботи

Маркушина Олексія Геннадійовича

викладача спец технології автомобільної справи

Рівненського професійного ліцею

Тема: „Впровадження мультимедійних та інформаційних технологій на уроках спец технології, як спосіб підвищення якості навчання та зацікавленості учня”

Рівне - 2011

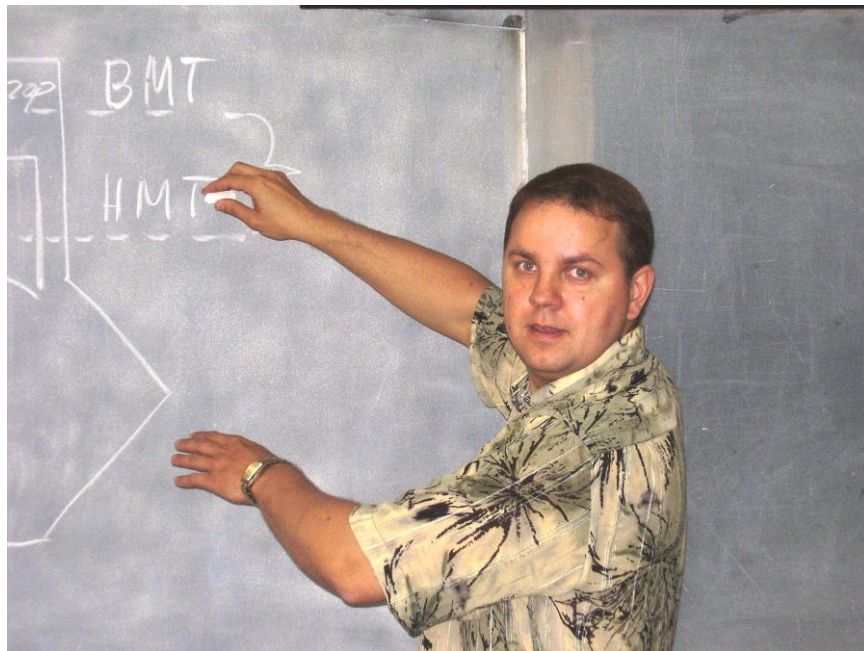

Зміст

1. Відомості про викладача.....	5
2. Відгук на педагогічну діяльність.....	9
3. Мета роботи та предмету.....	11
4. Анотація досвіду.....	12
5. Результати педагогічної діяльності.....	16
6. Опис досвіду роботи.....	19 - 39
6.1. Наукове обґрунтування проблеми.....	23
6.2. Шляхи розкриття проблеми.....	15
6.3. Розкриття динаміки і стану розробки даної проблеми.....	30
6.4. План подальшої розробки цієї проблеми.....	36
6.5. Висновки.....	37
6.6. Рекомендації.....	38
6.7. Література.....	39
10. Додатки.....	41 - 174
10.1. План-конспект уроку з предмету „Будова автомобіля” на тему „Гідроприводи гальм, приводи гальм”.....	41
10.2. План-конспект уроку з предмету „Спец технологія” на тему „Ходова частина”.....	50
10.3. План-конспект уроку з предмету „Будова автомобіля” на тему „Кузова легкових автомобілів”.....	56
10.4. План-конспект уроку з предмету „Спец технологія” на тему „Способи ремонту та методи відновлення деталей”.....	67
10.5. Опорний конспект „Система охолодження двигуна” (1 - 2; 3 - 4 розряди).....	75
10.6. План-конспект уроку з предмету „Спец технологія” на тему „Призначення стартера його загальна будова, робота та види”.....	105
10.7. Опорний конспект „Система запуску двигуна”.....	116
10.8. Презентаційні уроки Power Point.....	124

10.9. Учнівські презентації Power Point.....	130
10.10. Кросворди.....	138
10.11. Тести.....	155
10.12. Об'ємно-площинні стенди.....	168
10.13. Плакати.....	170
10.14. Макети та розрізи.....	172
10.15. Конспекти теоретичного мінімуму.....	174

Відомості про викладача

1. Прізвище, ім'я, по батькові

Маркушин Олексій Геннадійович

2. Дата народження

16 січня 1973 року

3. Ділові якості

сумлінність, любов до своєї професії, активна життєва позиція, постійне прагнення до творчості

4. Освіта

вища, Рівненський державний гуманітарний університет, 2000 рік

5. Спеціальність за дипломом

вчитель трудового навчання

6. Місце роботи

Рівненський професійний ліцей

7. Посада *викладач спец технології
автомобільної справи*

8. Стаж безпосередньої педагогічної роботи *10 років*

9. Стаж роботи на даній посаді *10 років*

10. Загальний робітничий стаж *22 роки*

11. Державні нагороди, звання *старший викладач*

12. Грамоти та відзнаки:

грамота професійно-технічного училища № 11, 2001 рік;

*грамота управління освіти і науки Рівненської обласної державної
адміністрації, 2005 рік;*

*грамота навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у
Рівненській області, 2006 рік;*

*грамота Рівненської обласної державної адміністрації управління освіти і
науки, 2007 рік;*

грамота Міністерства освіти і науки, 2009 рік;

грамота Рівненського професійного ліцею, 2009 рік

13. Форми та результати підвищення кваліфікації:

*курси „Методика професійного навчання за модульною системою МОП
„Модулі трудових навичок” МТН”, 2001 рік, сертифікат №577;*

*курси підвищення кваліфікації при Хмельницькому НМЦ ПТО, 2003 рік,
свідоцтво № 3334;*

курси „Intel Навчання для майбутнього”, 2006 рік, сертифікат №17/РВ.ПТО РТ;

курси підвищення кваліфікації при Академії педагогічних наук, Університет менеджменту освіти ІТО ІППУМО м. Донецьк, 2008 рік, свідоцтво №2955

14. Статті та доповіді:

стаття „Активізація пізнавальної діяльності учнів шляхом упровадження інтерактивних та ІКТ методів навчання” у журналі „Методичний вісник НМЦ у Рівненській області”, 2008 рік;

стаття „Спосіб підвищення зацікавленості та активності учнів на теоретичних уроках спец технології у закладах ПТНЗ” на веб-сайті підтримки уроків технічної праці „Вчитель – вчителю” www.bios.mylivepage.ru, 2009 рік;

доповіді на обласному методичному семінарі фахівців авто слюсарної справи:

„Рольові та контролюючі ігри – інтерактивні методи навчання”, 2003 рік;

„Шляхи удосконалення сучасного уроку зі спец дисциплін”, 2006 рік;

„У пошуках нових технологій навчання”, 2008 рік;

„Вивчення на заняттях спец предметів сучасних досягнень науки, техніки і технологій виробництва з використанням проблемного методу навчання”, 2009 рік;

„Методика організації і проведення уроків спец дисциплін із застосуванням мультимедіа, 2010 рік

15. Методичні розробки, які пройшли апробацію та схвалені професійними об'єднаннями викладачів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації:

„Взаємозв'язок теоретичного і виробничого навчання при вивченні предметів профтехциклу”, 2001-2002 н.р.;

„Використання наочних посібників та інших технічних засобів навчання на уроках теоретичного навчання”, 2002-2003 н.р.;

„Особистісно-зорієнтовані технології навчання профільних дисциплін”, 2003-2004 н.р.;

„Форми та методи навчання при викладанні теоретичних дисциплін у закладах ПТО”, 2004-2005 н.р.;

„Навчальні відео- та фотоматеріали з предмету „Спец технологія” за професією „Слюсар з ремонту автомобілів”, 2005-2006 н.р.;

„Розвиток розумових здібностей та психологічних особливостей учнів на уроках спец технології”, 2006-2007 н.р.;

„Організаційні форми та методи навчання”, 2007-2008 н.р.;

„Удосконалення системи оцінювання знань учнів на теоретичних заняттях”, 2008-2009 н.р.;

„Переваги застосування елементів проблемного навчання у закладах ПТНЗ”, 2009-2010 н.р.

16. Результати попередньої атестації

встановлена кваліфікаційна категорія „спеціаліст вищої категорії”, 2009 рік

17. На що претендує

присвоєння педагогічного звання „викладач-методист”

Відгук

на професійну діяльність викладача спецпредметів Рівненського професійного ліцею Маркушина Олексія Геннадійовича

Маркушин Олексій Геннадійович – викладач вищої категорії є членом педагогічного колективу Рівненського професійного ліцею з листопада 2000 року. За роки праці він проявив себе як творча і професійна людина, яка веде активну професійну і методичну діяльність. В практиці своєї педагогічної діяльності він використовує новітні досягнення педагогічної науки з організації освітнього процесу на основі комп'ютерно-інформаційних технологій, що не аби як сприяє розвитку здібностей учнів.

Олексій Геннадійович впродовж останніх п'яти років працює над проблемою „Впровадження мультимедійних та інформаційних технологій на уроках спец технології, як спосіб підвищення якості навчання та зацікавленості учня”. Він провів не одне відкрите заняття з використанням цієї методики. З року в рік, слідкуючи за інноваціями у автомобілебудуванні, поповнює та оновлює навчально-методичну базу для ведення підготовки водіїв автотранспортних засобів та автослюсарів новими експонатами, відео-, фотоматеріалами.

Протягом 2001 - 2010 років викладач керує методичною комісією. Результатом роботи є активна участь членів його комісії у методичному житті ліцею. У 2006 та 2010 роках Олексій Геннадійович прийняв активну участь у організації та проведенні засідання секції викладачів та майстрів виробничого навчання автомобільної справи обласного навчально методичного центру професійно-технічної освіти, - отримав подяки за їх вдалу організацію.

Кожен рік під керівництвом Олексія Геннадійовича організовуються конкурси професійної майстерності за професією „Слюсар з ремонту автомобілів”, а з 2009 року конкурс „Кращий водій” серед груп ПТНЗ за професією „Водій автотранспортних засобів категорій „В”, „С”.

У 2007 - 2008 навчальному році методичною службою ліцею вивчався досвід роботи викладача. Матеріали досвіду знаходяться у методичному кабінеті Рівненського професійного ліцею як посібник для молодих викладачів.

Слід відзначити, що Маркушин О.Г. є творчою людиною, він цікавиться новітніми педагогічними технологіями профтехосвіти, має багатий власний педагогічний досвід, завжди готовий поділитися ним зі своїми колегами. Крім того, займається позакласною роботою, веде гурток професійної майстерності автомобільної справи, де разом з учнями виготовляє навчальні стенди, макети, плакати. Олексій Геннадійович має публікації у журналі „Обласний методичний вісник”.

Олексій Геннадійович користується авторитетом серед учнів, його заняття завжди цікаві, незвичайні, на них панує тепла, дружня атмосфера взаєморозуміння, що сприяє підвищенню активності учнів, і, як наслідок, зростає рівень знань. Викладач користується повагою в колективі, а також знаходить індивідуальний підхід до кожного учня.

Методист Рівненського
професійного ліцею
Руда О.Б.

Мета роботи та предмету викладача Рівненського професійного ліцею,
спеціаліста вищої категорії, старшого викладача
Маркушина Олексія Геннадійовича

1. Мета предмету, який викладає:

сформувати знання та навчити їх вдосконалювати;
виробити вміння застосувати отримані знання на практиці;
досягнути отримання широкого спектру інформації за обмежений час;
навчити аналізувати та визначати переваги та недоліки;
сприяти формуванню вміння співставляти теоретичні та практичні знання;
відпрацювати використання знань та вмінь у професійній галузі.

2. Мета роботи, як викладача і особистості:

сприяти розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців;
розвивати логічне мислення, вміння приймати правильні рішення під час вирішення виробничих та фахових проблем;
навчити ремонтувати та обслуговувати автомобільну техніку;
підвести до розуміння важливості вдосконалювання роботи на комп'ютері;
створити атмосферу для розвитку вміння і бажання сумлінно працювати.

3. Мета педагогічна та виховна:

навчити бути корисним у суспільстві;
виховувати патріотизм, формувати гідність бути громадянином України;
формувати вміння навчатись протягом життя;
підвести до розуміння важливості правильної постановки мети;
пояснити суть принципу самовдосконалення;
розкрити важливість того, щоб не зупинятись на досягнутому.

Анотація досвіду роботи викладача спец предметів з
професії „Слюсар з ремонту автомобілів”
Маркушина Олексія Геннадійовича

Назва закладу: навчально-методичний центр професійно-технічної освіти
у Рівненській області

Автор: Пелипчук Микола Петрович

Посада: методист

Анотація досвіду: Маркушин Олексій Геннадійович – 1973 року народження, освіта вища, закінчив Рівненський державний гуманітарний університет у 2000 році за спеціальністю „Вчитель трудового навчання”, викладач спец технології автомобільної справи, у групах „Слюсар з ремонту автомобілів”, спеціаліст вищої категорії, старший викладач, педагогічний стаж роботи – 10 років.

Нагороджений грамотою Міністерства освіти і науки України (2009 рік), грамотою Рівненської обласної державної адміністрації управління освіти і науки (2007 рік), грамотою управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації (2005 рік), грамотою навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Рівненській області (2006 рік), грамотами Рівненського професійного ліцею.

Учень Маркушина Олексія Геннадійовича Кошмак Василь у 2007 році, прийнявши участь у III етапі Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ за професією „Слюсар з ремонту автомобілів”, який відбувся в м. Донецьку, зайняв призове місце.

На початку своєї кар’єри викладач зіткнувся з дуже актуальною і водночас гостро-поставленою проблемою, а саме: низька зацікавленість учнів при вивченні курсу спец технології за професією „Слюсар з ремонту автомобілів”. Упродовж всієї педагогічної діяльності Олексій Геннадійович намагається вирішити цю проблему різними способами. І лише після опанування курсу „Intel. Навчання для майбутнього” у 2006 році впритул

наблизився до її вирішення, шляхом активного впровадження у навчальний процес мультимедійних технологій у поєднанні з інтерактивними способами навчання (проект, презентація, публікація).

Протягом 2005 - 2009 років у рамках науково-методичної і науково-дослідної діяльності Маркушин О.Г., спостерігаючи за набраним контингентом учнів провів власне дослідження, пропонуючи їм заповнити анкету з рядом запитань про їх ставлення до обраної професії та про зацікавленість предметом. Аналіз результатів показав, що кількість зацікавлених збільшується пропорційно до часу навчання. Відзначено значне зростання інтересу після першого етапу навчання, коли учень остаточно сформував потрібність в опануванні професією. Відвідуючи цікаві уроки, розуміючи цікавість професії учень вбачає необхідність у навчанні, з'являється інтерес, а загадковість, - як наслідок, підвищує активність на уроках.

Особливу увагу для генерування зацікавленості учнів викладач надає вибору способів подачі навчального матеріалу, методам проведення уроків, засобам навчання.

На думку викладача, момент творчості проявляється в процесі роботи над проектом, презентацією, публікацією – це результат взаємодії ідей з інформацією. Це активний процес, котрий стимулюється або виникає спонтанно і дає можливість учню та педагогу проявити своє натхнення одночасно засвоюючи та отримуючи інформацію, здобуваючи знання, проводячи порівняння, аналіз. Адже за словами класика світового рівня: „Ніщо не дає такого задоволення, як результат своєї роботи”.

Основні елементи досвіду:

грунтовна підготовка до теоретичних та практичних занять, розробка плануючої документації, наочних та демонстраційних матеріалів, навчальних презентацій, тестових завдань;

використання інформаційно-комунікативних технологій у процесі підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічному навчальному закладі, зокрема:

під час викладання нового матеріалу - візуалізація знань (демонстраційні енциклопедичні програми; програма презентацій PowerPoint);

у ході закріплення знань з викладеного матеріалу (різноманітні навчальні програми, учнівські презентації, проекти, тощо);

у системі контролю і перевірки знань (тестування з оцінюванням, контролюючі ігрові програми);

в процесі самостійної роботи учнів (складання та розв'язування кросвордів, перегляд фахових інформаційних веб-сайтів, робота з навчальними програмами та ін.);

під час проведення семінарів, супроводження рефератів;

для тренування конкретних здібностей учня (уваги, пам'яті, мислення просторової уяви та ін.);

великої уваги надає позаурочній роботі, а саме:

при кабінеті спец технології автослюсарної справи працює предметний гурток „Будова та технічне обслуговування автомобілів”;

проводяться конкурси стінгазет груп автослюсарів, конкурс професійної майстерності, відкриті уроки з теоретичного та виробничого навчання.

Для можливості повторення, засвоєння навчального матеріалу, самостійного вивчення викладач розробив на кожен урок учнівські конспекти (теоретичний мінімум). Які в поєднанні з презентацією та відео утворюють учбові блоки-модулі, що являють собою опорні конспекти з самоконтролюючими кросвордами. Навчальні посібники, створені за допомогою комп'ютера, як правило, непоганої якості; вони зручні у використанні на уроках, завдяки швидкому копіюванню на кожному з учнівських машин по локальній мережі. Дозволяють працювати кожному

учневі в зручному, саме для нього, темпі, а викладачу - здійснювати постійний моніторинг рівня знань і умінь, використовуючи класичні та ігрові тестові програми.

Педагогічний досвід Маркушина О.Г. сприяє зацікавленості учнів у подальшому навчанні та отриманні гідної роботи, розвитку та самовдосконаленню, що є необхідною умовою формування фахівця своєї справи за складних конкурентних умов на ринку праці. У своєму досвіді викладач використовує мультимедійні технології, інтерактивні методики навчання, що сприяє більш якісному формуванню навичок професійної майстерності фахівця.

Працелюбність, старанність, доброзичливість є одними з основних компонентів успіху педагога.

Олексій Геннадійович ділиться досвідом роботи з колегами-викладачами професійно-технічних навчальних закладів області, а саме: ДПТНЗ „Сарненський професійний аграрний ліцей”, Клеванський професійний ліцей, ВПУ №25 смт Демидівка, Квасилівський професійний ліцей, Радивилівський професійний ліцей. Бере активну участь у роботі обласних методичних секцій викладачів та майстрів виробничого навчання, які ведуть підготовку водіїв автотранспортних засобів та автослюсарів. Досвід його роботи вивчався на рівні навчального закладу, НМЦ ПТО у Рівненській області та розглядався на засіданнях обласних методичних секцій.

Форма: опис

Ким вивчався: навчально-методичний центр професійно технічної освіти у Рівненській області

Де знаходяться матеріали: в НМЦ ПТО у Рівненській області

Результати педагогічної діяльності

Маркушин Олексій Геннадійович розпочав педагогічну діяльність у Рівненському професійному ліцеї викладачем спецдисциплін у групах підготовки слюсарів з ремонту автомобілів та водіїв автотранспортних засобів категорій „В”, „С”.

Проаналізувавши завдання, що стоять перед викладачем такого складного предмету як „Спецтехнологія”, він прийшов до висновку, що без створення кабінету оснащеного сучасними засобами навчання неможливо змістовно проводити уроки. Тому одразу ж з ентузіазмом розпочав

роботу над поповненням матеріально-технічної бази кабінету, створенням комплексно-методичного забезпечення спецпредметів. Активну участь у цій роботі приймали і продовжують приймати учні. За декілька років він повністю перепланував кабінет,

виготовив: об'ємно-площинні стенди (додаток 13), великогабаритні плакати (додаток 14), макети, розрізи агрегатів, складальних одиниць та деталей автомобілів (додаток 15).

Протягом останніх п'яти років натхненно працює над створенням учбових комп'ютерних програм, відеофільмів, слайдів, анімацій, презентацій.

Створив лабораторію „Будова автомобіля” на 14 робочих місць, яка укомплектована приладами та пристроями згідно вимог державних стандартів професійно-технічної освіти відповідних професій.

Підвищенню ефективності підготовки автослюсарів

допомагають позаурочні заходи. Так, при кабінеті спец технології автослюсарної справи працює предметний гурток „Будова та технічне обслуговування автомобілів”.

На заняттях гуртка учні:

ознайомлюються з новинками ремонту та обслуговування автомобілів, опрацьовуючи матеріали з технічних газет та журналів („За рулем”, „Сигнал”, „Колесо”);

розробляють та готують комп’ютерні презентації;

проводять огляд відеозаписів останніх телевізійних передач „Форсаж”, „Автомир”;

виготовляють макети та стенди для кабінету;

переглядають телевізійні програми, присвячені автомобілебудуванню та технічному обслуговуванню автомобілів;

ознайомлюються з комп’ютерними програмами „Вчимось ремонтувати автомобіль”, „Вчимось водити автомобіль”, „Екстремальне водіння автомобіля” та ін.

Традиційними стали в ліцеї тижні автослюсарної справи, в рамках яких проводяться:

конкурси стінгазет груп автослюсарів;

конкурс професійної майстерності;

відкриті уроки з теоретичного та виробничого навчання;

виховні години.

Переможець внутріліцейного, а згодом обласного конкурсу професійної майстерності, Кошмак Василь - вихованець Олексія Геннадійовича, прийнявши участь у III етапі Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ за професією „Слюсар з ремонту автомобілів”, який відбувся у 2007 році в м. Донецьку, зайняв призове місце.

Переважає більшість випускників Олексія Геннадійовича працюють автослюсарями, водіями, автоелектриками, рихтувальниками на підприємствах міста, області, продовжують навчання у ВУЗах України. Постійно підтримують зв'язок з викладачем, а це найбільша вдячність за нелегку педагогічну працю.

Адміністрація
Рівненського професійного ліцею

Опис досвіду роботи

1. Наукове обґрунтування обраної проблеми

У національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті чітко сформульована головна мета української системи освіти: „Створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості, як громадянина України, формувати покоління, здатні навчатися впродовж життя”.

На етапі реформування освіти актуальною стає проблема перебудови профтехосвіти на інноваційну діяльність, засновану на педагогічному пошуку ефективних шляхів самореалізації особистості педагога і учня, впроваджуючи всі можливі способи інформаційно-комп'ютерних технологій.

Реалії сьогодення, інтенсивність інформаційного потоку в суспільстві вимагають інноваційних підходів до навчання. А інновації можна ефективно активувати тільки за допомогою педагогічних знахідок, творчого підходу до реалізації нововведень.

Важливість педагогічних інновацій професійно-технічних навчальних закладів України обумовлена кількома аспектами: організація в процесі навчання продуктивної співпраці тих, хто навчається; орієнтація навчання на результат і набуття учнями найважливіших компетентностей; можливість отримання глибоких знань, які легко засвоюються; особистісно-зорієнтований підхід до організації навчально-виховного процесу.

*З промови экс міністра
освіти і науки України
Станіслава Ніколаєнко
(2006 рік)*

„До найважливіших стратегій розвитку суспільства відноситься зокрема, інформатизація освіти, підготовка майбутнього покоління до життя

у інформаційному суспільстві і створення умов для безперервної освіти. Необхідність невідкладних заходів із впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій у сферу освіти і науки зумовлено сучасною світовою тенденцією глобальних відкритих освітніх та наукових систем. Які дозволяють, з одного боку, розвивати систему накопичення і поширення наукових знань серед наукової та педагогічної спільноти, а з другого боку – надавати доступ до різноманітних інформаційних ресурсів широким верствам населення. Одне з головних завдань освіти в умовах інформаційного суспільства навчити дітей користуватись інформаційними технологіями та навчатись, використовуючи ці технології. Наскільки успішно буде вирішене це завдання, визначальною мірою залежить розвиток країни і її місце у світовій спільноті”.

Серед основних спонукальних причин практичного використання у навчально-виховному процесі нових педагогічних технологій можна виділити: усвідомлення нагальної необхідності заміни малоефективного вербального способу передачі знань системно-пошуковим підходом;

необхідність глибшого аналізу і врахування психофізіологічних особливостей учня;

впровадження інтерактивних та інформаційних способів, що забезпечують гарантовані позитивні результати навчання.

Нове слово в педагогіці - використання інформаційних (комп'ютерних) технологій, які називають технологіями XXI століття. У їх числі „Метод проектів та презентацій”.

Уміння користуватися методом проектів - показник високої кваліфікації викладача, його прогресивної методики навчання і розвитку учнів.

Комп'ютер виступає не тільки як джерело інформації, але і як засіб навчання і потужний інструмент, що дозволяє активізувати процес пізнавальної діяльності, сприяючи розвитку гнучкості мислення і формуванню уміння орієнтуватися і адаптуватися у сучасному світі.

Виховання таких якостей - це завдання викладача, яке неможливе без використання інформаційних технологій у викладанні навчальних предметів і реалізації виховних завдань.

Важливе місце серед інформаційних технологій займає мультимедіа. Мультимедіа – це сукупність комп'ютерних технологій, у якій одночасно використовується кілька інформаційних середовищ: графіка, текст, відео, фотографія, анімація, звукові ефекти, високоякісний звуковий супровід.

Ще до появи технології мультимедіа, експерти з маркетингу, за результатами багатьох експериментів, виявили залежність між методом засвоєння матеріалу й здатністю відтворити набуті знання через якийсь час. Якщо матеріал було подано у звуковому вигляді, то людина запам'ятовувала близько 1/4 інформації. Якщо інформація була подана візуально – близько 1/3. При комбінуванні впливу (зорового і слухового) запам'ятовування підвищувалося до 1/2. Отже, застосування технології мультимедіа значно підвищує ефективність навчання.

Мультимедійні технології володіють низкою переваг, а саме: учні краще сприймають навчальний матеріал, зростає зацікавленість, підтримується індивідуалізація навчання, розвиток творчих здібностей (залучення учнів до створення публікацій, презентацій), скорочення видів роботи, які стомлюють учня, використання різних аудіовізуальних засобів (музики, графіки, анімації) для збагачення і мотивації навчання, динамічного подання матеріалу, формування самооцінки учня та створення умов для самостійної роботи.

Крім того, за допомогою презентації можна використовувати різноманітні форми організації пізнавальної діяльності: фронтальну, групову, індивідуальну.

Мультимедіа - це представлення об'єктів і процесів не традиційним текстовим описом, а за допомогою фото, відео, графіки, анімації, звуку, тобто у всіх відомих на сьогодні формах.

Презентації - важливий і надзвичайно корисний метод навчально-виховної діяльності, оскільки викладач може не тільки продемонструвати змістовний матеріал, що вивчається у даній темі, а й формувати певну логіку мислення, так як усі презентації будуються за однією і тією ж логічною схемою.

Безмежні перспективи відкриває технологія демонстрації інформації через мультимедійний проектор у вигляді презентації, створеної в програмі PowerPoint. Одним з напрямів застосування презентацій, що розвиваються, є наочне навчання.

Методи і прийоми, використовувані під час подачі навчального матеріалу у формі презентацій, практика навчання, аналіз результатів опитувань та контрольних зрізів показують, що це сприяє:

- розширенню дидактичних можливостей уроку;
  - наочному представленню навчального матеріалу;
  - ефективнішому засвоєнню теоретичних основ і практичного їх застосування через активізацію пізнавальної діяльності учня, підвищенню інтересу до предмету;
  - самовираженню і задіяванню відчуттів та емоцій учнів;
  - розвитку прийомів мислення: аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення;
  - розвитку умінь здійснювати обробку (осмислення) інформації;
  - у стислій формі відтворювати інформацію, що передається;
  - формуванню інформаційної культури;
  - естетичному вихованню за рахунок використання комп'ютерної графіки, технології мультимедіа;
  - набуттю досвіду використання інформаційних технологій в індивідуальній, колективній учбовій і пізнавальній діяльності.
- Як наслідок, - підвищення якості освіти.

Кращий освітній ефект від застосування інформаційно-комп'ютерної технології, зокрема презентацій, досягається у наочному навчанні тоді, коли

вони використовуються в поєднанні з іншими інноваційними освітніми технологіями навчання і органічно включені у сценарій уроку.

2. Наукове обґрунтування проблеми

У чому ж полягає давня проблема зацікавленості учня? Логічно було б припустити, що саме предмет „Спец технологія” у професійно-технічних навчальних закладах повинен зацікавлювати учня, так як за своєю природою його інформація про обрану професію вже необхідна та цікава майбутньому робітнику. Однак, вникаючи у суть проблеми, на поверхню виходять не тільки фізіологічні чинники, а й соціальні. За даними моніторингу проведеним Рівненським економіко-гуманітарним університетом у 2006 році, проблема зароджується ще під час вибору професії.

Дані опитування, пов'язаного з вибором майбутньої професійної діяльності

Опитуванням було охоплено 1150 учнів 10-11 класів м. Рівного та Рівненської області, зі шкіл м. Рівного – 74,4%, сільської місцевості – 25,6%. Загалом, 97% старшокласників вважають, що кожна людина повинна працювати, в 3% учнів 10-11 класів не сформоване розуміння значимості праці в житті людини і розвитку суспільства. Працьовитість не вихована в 24% опитаних старшокласників, 52% учнів вважають, що їм властиве творче відношення до справи.

Більшість учнів розуміють важливість правильного вибору професії в житті людини. У той же час, 18% опитаних відповіли, що вибір професії ніякого впливу на життя людини не чинить. Дослідження показали, що підлітки погано поінформовані про світ професій і спеціальностей, про свої медичні протипоказання до тих чи інших професій.

Мають самооцінку: адекватну - 15%, завищену - 57%, занижену -28% учнів.

Аналіз результатів дослідження показав, що попередній вибір майбутньої професії учнями характеризується наступними даними (таб.1).

Таблиця 1

Вибір майбутньої професії, (%)			
Показники	10 класи	11 класи	Всього
Майбутню професію обрано остаточно	21	38	30
Майбутню професію не обрано остаточно	56	41	49
Майбутню професію не обрано взагалі	23	21	21
Разом:	100	100	100

З наведених даних випливає, що тільки 30% старшокласників зробили попередній вибір майбутньої професії. Більшість учнів 10-11-х класів обирають професії за порадою батьків, друзів, вчителів і не мають чіткого уявлення про майбутню професію, а як наслідок, - апатія у майбутньому до навчання.

За даними Рівненського міського центру зайнятості за 2010 рік, робітничі професії приваблюють 503 учасників опитування (32% одинадцятикласників та 44% дев'ятикласників). Аналіз анкет підтверджує, що кількість бажаючих здобути робітничу професію у старшокласників поступово зменшується.

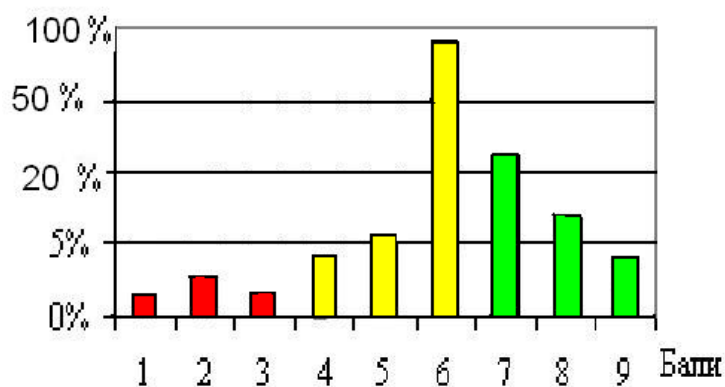
У чому ж причина такого ставлення випускників до робітничих професій? Частково це пояснюють відповіді, які дали учні на одне із запитань анкети. На підвищення престижу робітничої професії серед юнаків та дівчат може вплинути: 1) цікава робота; 2) цікаве навчання. Таку відповідь обрали 46% одинадцятикласників та 53% дев'ятикласників. Наступні місця

займають фактори високої заробітної плати, сучасні зручні умови праці та передові технології виробництва.

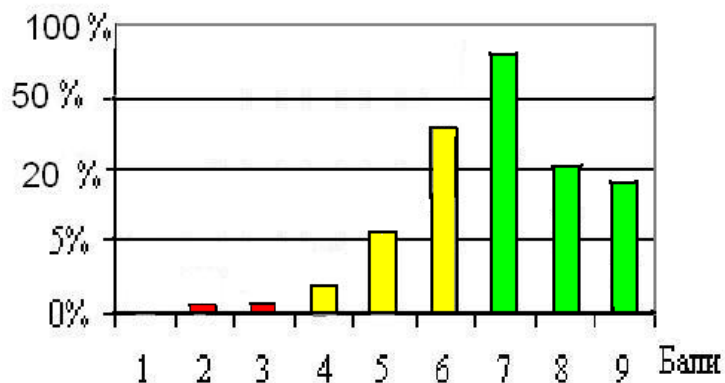
Протягом 2006-2010 років Маркушин Олексій Геннадійович, спостерігаючи за набраним контингентом учнів, провів власне дослідження, пропонуючи їм заповнити анкету з рядом запитань про їх ставлення до обраної професії та зацікавленістю предметом. Якщо оцінювати рівень зацікавленості учнів як низький (1 – 3 бали), середній (4 – 6 балів) і високий (7 – 9 балів), то отримаємо такі усередненні результати: низький рівень зацікавленості мають 2,5% від загальної кількості учнів; середній рівень – 77,5%; високий рівень – 22%.

Станом на вересень-жовтень

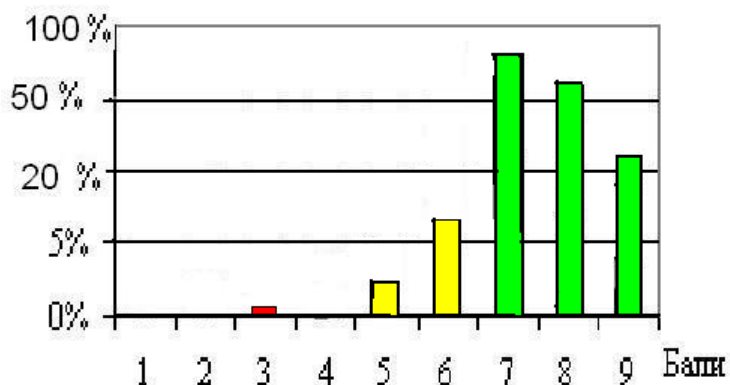
Станом на листопад-грудень

Усередненні результати: низький рівень зацікавленості мають 1% від загальної кількості учнів; середній рівень – 41,5%; високий рівень – 78%.

Станом на січень

Усередненні результати: низький рівень зацікавленості мають 0,5% від загальної кількості учнів; середній рівень – 9,5%; високий рівень – 90%.

Аналіз результатів показав, що кількість зацікавлених збільшується пропорційно до часу навчання. Відзначено значне зростання інтересу після першого етапу навчання, коли учень остаточно сформував свою потребу в опануванні професією. Відвідуючи цікаві уроки, розуміючи цікавість професії учень вбачає необхідність у навчанні, з'являється інтерес, а загадковість, як наслідок, підвищує активність на уроках.

Особливу увагу для генерування зацікавленості учнів викладач надає вибору способів подачі навчального матеріалу, методам проведення уроків, засобам навчання.

За десять років роботи викладачем, Олексій Геннадійович намагався знайти той метод, який би відповідав усім вимогам щодо цікавості та ґрунтовності отримання знань учнями. Існує багато методів, вони є дуже гарними, однак мають певні вади, тому що дають перевагу то одному, то іншому типу особистості учня (зі слабким, середнім, високим рівнем інтелектуального розвитку), а не охоплюють їх усіх у межах одного заняття.

Протягом декількох років педагогічної діяльності педагогом були використані методи та способи викладання предмету, котрі рекомендувались навчально-методичною літературою, та характеризувались як активні (метод бесіди, урок-гра, проблемна ситуація, програмоване навчання та інші).

Так, у 2002 році Маркушин О.Г. вперше провів відкритий урок, застосувавши пояснювально-ілюстративний метод навчання (додаток 1). У період 2002 - 2003 навчального року, застосовуючи такі уроки в переважній більшості, він зрозумів, що такий метод неефективний для учня та нудний для викладача. Єдине, що залишилось у його практиці і досі - це показ натуральних зразків деталей та вузлів автомобіля.

У 2004 році продемонстрував колегам відкритий урок із застосуванням методу „Урок-гра” (додаток 2). Такі та інші види уроків використовує й досі, але у поєднанні з мультимедійними технологіями. Макаренко А. С. писав: „Гра має важливе значення в житті дитини... Якою буде дитина в грі, такою вона буде і в праці, коли виросте”. Гра належить до традиційних і визнаних методів навчання та виховання. Цінність цього методу полягає в тому, що в ігровій діяльності освітня, розвиваюча й виховна функції діють у тісному взаємозв'язку. Гра, як метод навчання, - організовує, розвиває учнів, розширює їхні пізнавальні можливості, виховує особистість. Викладач практикує такі ігрові методи навчання як:

„Аукціон” - учні визначають важливість та призначення кожної деталі у окремо взятому механізмі або вузлі автомобіля;

„Авто біологія” - під час уроку, шляхом порівняння з людськими органами, учні визначають призначення, види та будову окремого вузла чи механізму;

„Магазин” - сутність гри зводиться до формули „товар-питання”, „ціна-оцінка”.

У 2006 році, приймаючи участь у роботі обласної методичної секції викладачів та майстрів виробничого навчання які ведуть підготовку водіїв автотранспортних засобів та автослюсарів, Олексій Геннадійович провів відкритий урок на тему „Кузова легкових автомобілів”. Під час проведення уроку використав метод „Сократичної бесіди”, одночасно демонструючи власно створенні навчальні відеофільми (додаток 3). Такі уроки використовував протягом 2006 - 2007 н.р. Саме тоді він зрозумів, що

використання відео матеріалів у поєднанні із сократичною бесідою дає добрий ефект щодо розуміння та зацікавленості учня. Метод відшукування істини шляхом постановки навідних запитань. Він пов'язаний з іменем давньогрецького філософа Сократа і тому має назву – метод „Сократична бесіда”. Викладач постановкою питання викликає зацікавленість, пізнавальний інтерес учня і сам, усно розмірковуючи, в пошуках відповіді на нього, веде думку учня шляхом пізнання. Для підтримки інтересу учня викладач використовує постановку, як правило, риторичних запитань.

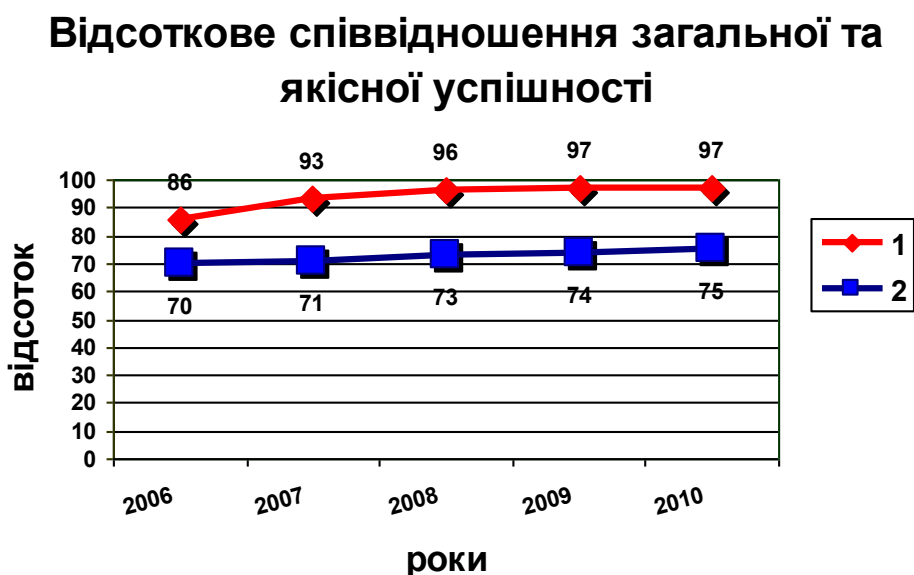
Наприкінці 2006 року, пройшовши навчальні курси за освітньою програмою „Intel. Навчання для майбутнього”, викладач впевнився у тому, що майбутнє професійно-технічної освіти, а саме, шлях до вдосконалення викладання предмету „спец технологія” саме в активному використанні мультимедійних технологій з поєднанням інноваційних методів навчання, таких як „презентація”, „проект”, „публікація”. Протягом 2007 - 2010 років, поступово застосовуючи мультимедіа на своїх уроках, педагог відзначив значний зріст зацікавленості та активності учнів.

У 2009 році провів відкритий урок-презентацію (додаток 4). Відтоді з кожним днем О. Маркушин почав насичувати комп'ютерну базу слайдами, відеофільмами, анімаційними роликами, таблицями та схемами, об'єднуючи їх у презентацію з логічним ланцюжком.

Після того, як у 2006 - 2007 н.р. запровадили нові державні стандарти професійно-технічної освіти з професії „Слюсар з ремонту автомобілів”, виникла необхідність диференціювати навчальну інформацію на декілька етапів. Виходячи з цього, викладач почав інтенсивно створювати опорні конспекти, які отримали схвальні відгуки в навчально-методичному центрі професійно-технічної освіти у Рівненській області (додаток 5).

У січні 2010 року провів відкритий урок-презентацію на обласному семінарі директорів професійно-технічних навчальних закладів із застосуванням інформаційних технологій та використанням опорного конспекту (додаток 6).

Наведені у діаграмі результати контрольних зрізів з предмету „Спец технологія” серед учнів автослюсарних груп (1 - експериментальна, 2 - контрольна), підтверджують щорічне зростання якісної і загальної успішності:

23 грудня 2010 року, під час роботи обласної методичної секції, провів майстер-клас з методики організації і проведення уроків спец дисциплін для викладачів та майстрів виробничого навчання, які ведуть підготовку водіїв автотранспортних засобів та автослюсарів. У формі майстер-класу представив модель сучасного уроку з використанням мультимедійних комп'ютерних 3D-технологій з метою заохочення викладачів спец предметів до використання комп'ютерних технологій на уроках теоретичного навчання.

На сьогодні результатом є повне забезпечення курсу спец технології мультимедійними презентаціями та опорними конспектами, які викладач використовує для масового показу під час вивчення нового матеріалу та для закріплення знань учнів за допомогою комп'ютера у індивідуальній формі. Також практикує залучення учнів для створення нових презентацій та доопрацювання існуючих, впроваджуючи інноваційний метод проектів (додаток 8).

III. Розкриття динаміки і стану розробки даної проблеми

„Скажіть мені і я забуду. Покажіть і я запам’ятаю. Дайте можливість обговорити і я зрозумію. Дайте можливість навчити іншого і я досягну досконалості”, - ці слова Конфуція для мене є своєрідним педагогічним кредо, оскільки я впевнений, що тільки володіння культурою пізнання, тобто уміння відтворювати свої задумки, забезпечує формування ключових соціальних компетентностей. Від спостереження, опису і простого відтворення до застосування та аналізу, порівняння і доказу - ось, на моє переконання, основне завдання думаючого педагога та головний результат освіти.

Сучасна педагогічна наука розглядає передовий педагогічний досвід у двох категоріях:

новаторський (на рівні наукового відкриття, наприклад: модульно-розвивальне навчання, особистісно-зорієнтоване навчання);

раціоналізаторський – найбільш доцільна і раціональна діяльність на основі існуючих форм, методів і прийомів роботи. У більшості випадків досвід, який вивчається є раціоналізаторським, новаторський зустрічається дуже рідко. Головним напрямком раціоналізаторського досвіду сучасної педагогіки є впровадження інформаційно-комунікативних технологій у поєднанні з інтерактивними та інноваційними методами навчання.

У викладанні предметів професійно-технічного циклу використання мультимедійних технологій дозволяє конкретизувати матеріал, створювати наочні образи конкретних деталей, демонструвати динаміку роботи та важливість агрегату в цілому, формувати більш цілісні уявлення про розміщення та призначення деталей та складальних одиниць автомобілів.

Завдяки використанню можливостей інформаційно-комунікативних технологій формується пізнавальний інтерес, виникає також яскравий емоційний образ, особисте відношення до матеріалу, що вивчається. Знімається конфлікт між традиційними та новими джерелами інформації, що

є особливо важливим на уроках у професійно-технічних навчальних закладах.

В цілому використання інформаційно-комунікативних технологій (презентацій Microsoft PowerPoint) для підвищення пізнавальної активності учня, посилення мотивації учбової діяльності, підвищення результативності праці викладача, зміна відношення до уроку і навчального предмету, впровадження інноваційних інформаційних технологій у викладанні, зростання професійної і особистої компетентності викладача і учня – все це можливе тільки за наявності комп'ютерної техніки як (поки що рекомендованого) засобу навчання. Мій робочий кабінет обладнано 14 учнівськими комп'ютерами і одним комп'ютером для викладача, а також мультимедійним проектором.

Маркушин Олексій Геннадійович сповна використовує можливості сучасного обладнання, а саме:

під час викладання нового матеріалу - візуалізація знань (демонстраційні енциклопедичні програми; програма презентацій PowerPoint);

у ході закріплення знань з викладеного матеріалу (різноманітні навчальні програми, учнівські презентації, проекти, тощо);

у системі контролю і перевірки знань (тестування з оцінюванням, контролюючі ігрові програми);

в процесі самостійної роботи учнів (складання та розв'язування кросвордів, перегляд інформаційних, повчальних програм та ін.);

під час проведення семінарів, супроводження рефератів;

для тренування конкретних здібностей учня (уваги, пам'яті, мислення та ін.).

У своїй практичній роботі найчастіше використовує презентації, створені за допомогою програми PowerPoint. При цьому, застосовує різні типи презентацій:

комп'ютерні діафільми з використанням елементів анімації;

презентації для повторювально – узагальнюючих уроків;

класичні комп'ютерні презентації з гіперпосиланнями на відеокліпи.

Мультимедійні уроки Олексія Геннадійовича побудовані за такою структурою:

1. Оголошення теми уроку та основних питань які розкриваються.

2. Мотивація уроку – це короткий вступний матеріал. Часто мотивація містить проблемне питання.

3. Основна частина уроку – опанування навчальним матеріалом уроку: робота з поняттями, невеликі відеофрагменти та анімаційні зображення, що містять навчальну інформацію. Працюючи над основним матеріалом уроку, учні можуть користуватися конспект-посібниками, або звертатись за допомогою до викладача, який надає її у вигляді уточнюючих запитань, аналогій, рекомендацій, порівнянь. Питання опрацьовуються під час уроку до готового результату, тобто до повного засвоєння.

4. Підведення підсумків уроку – відтворення учнями основних понять уроку. Відповідні слайди з текстовими або візуальними фрагментами, коротке опитування з одночасною демонстрацією дає непогані результати.

Викладачем розроблено презентації на всі теми з курсу спец технологія за професією „Слюсар з ремонту автомобілів” (додаток 7).

Окремо педагог відзначає, що наявність відеоматеріалів на кожен тему, які підібрані відповідно до матеріалу що вивчається, демонстрація відеокліпів повністю формують уяву учня про основні дані, параметри та роботу окремих елементів автомобілів. Матеріали (реальну та віртуальну інформацію) для створення кліпу Маркушин О.Г. отримує з усіх можливих джерел: інтернет-ресурси, особиста відеозйомка, співпраця з колегами (Квасилівській професійний ліцей, ДПТНЗ „Сарненський професійний аграрний ліцей”, Клеванський професійний ліцей, ВПУ № 25 смт Демидівка, Радивилівський професійний ліцей), допомога НМЦ ПТО у Рівненській області.

Систематичне використання комп'ютера на уроці, зокрема систем презентацій, призводить, на думку викладача, до:

підвищення якісного рівня використання наочності на уроці;

підвищення продуктивності уроку;

установлення міжпредметних зв'язків;

з'являється можливість організації проектної діяльності учнів;

викладач, створюючи презентацію, змушений звертати величезну увагу на логіку подання навчального матеріалу, що позитивно позначається на рівні знань учнів.

Уроки з використанням мультимедійних технологій потребують ретельної підготовки. Необхідно володіти різноманітними програмами: графічними, flash – анімації, web – редактор, програмами для створення презентацій, програмами для роботи зі звуком та відео.

Кращий освітній ефект від застосування інформаційно-комунікативних технологій, зокрема презентацій, досягається в наочному навчанні тоді, коли вони використовуються у поєднанні з іншими освітніми технологіями навчання які органічно включені у сценарій уроку. На уроці кожен слайд викладач супроводжує поясненням, наводить приклади з літератури та особистого життя, часто використовує інноваційні методи (учні навчають один одного).

Однією з важливих складових успішного навчання є застосування в роботі викладача якісних навчальних посібників.

Створюючи умови для можливості повторення, засвоєння навчального матеріалу, самостійного вивчення, викладач розробив на кожен урок учнівський конспект (теоретичний мінімум) (додатки 5 та 16). Що в поєднанні з презентацією та відео утворюють учбові блоки-модулі, які являють свого роду опорні конспекти з самоконтролюючими кросвордами (додаток 9). Крім того, навчальні посібники, створені за допомогою комп'ютера, як правило, непоганої якості. Вони зручні у використанні на уроках, завдяки швидкому копіюванню на кожному з учнівських машин по

локальній мережі. Дозволяють працювати кожному учневі в зручному саме для нього темпі, а викладачу здійснювати постійний моніторинг рівня знань і умінь, використовуючи класичні та ігрові тестові програми (додаток 10).

Досвід показує, що використання PowerPoint для створення навчальних посібників має свої плюси і мінуси. До плюсів належать:

можливість поєднання текстових, анімаційних, фото- та відеофайлів;
робота з гіперпосиланнями;

презентації дають змогу викладачу зацікавити учнівську аудиторію предметом – заняття стають більш емоційними;

презентації можуть створюватися не тільки для показу на великому екрані для учнівської групи в аудиторії, але також можуть використовуватися для індивідуального перегляду на комп'ютері;

комп'ютерні презентації можуть використовуватися як для занять з безпосередньою участю викладача, так і без його участі;

робоча папка презентацій може постійно поновлюватися та слугувати базою для інших слайдів, надає можливість вносити ті чи інші зміни в презентацію. Це можуть робити навіть учні, тобто можна використовувати редагування слайдів як індивідуальне завдання;

під час організації семінарських занять (підготовці рефератів) використання презентацій дозволяє забезпечувати візуалізацію учбового матеріалу і активно залучати всіх учнів групи до його обговорення.

Серед слабких сторін, з якими педагог зіткнувся під час підготовки і використання мультимедіа, відзначає:

брак часу для організації занять зі створення учнівських презентацій (метод-проектів);

у достатньо великій кількості учнів зовсім відсутній досвід роботи з комп'ютером (переважно з сільської місцевості);

з деяких тем недостатньо теоретично-методичного матеріалу (іноді фактична його відсутність);

переважна кількість навчальних програм та відеофільмів озвучена російською мовою;

недостатня кількість комп'ютерів у аудиторії (до 50%);

низька потужність або повна відсутність Інтернету.

Особливу увагу намагається приділити залученню до роботи з комп'ютерними технологіями учнів. Корифей української педагогіки В. Сухомлинський свого часу сказав: „Однією з найсерйозніших хиб нашої шкільної практики є те, що, навчаючи дітей, працює переважно вчитель”. Однак, через незалежні від викладача причини залучити до повноцінної роботи учнів над роботою з мультимедіа практично неможливо через такі завади, як: комп'ютерну неграмотність у 80% учнів професійно-технічних навчальних закладів, неможливість відмови від класно-урочної системи у структурі ПТНЗ. Проте Олексій Геннадійович знаходить шляхи, минаючи глобальні проблеми, у його практиці два основних методи:

1. Створення невеликих творчих груп у які обов'язково входять 2 - 3 учні, які розуміються на програмах „Microsoft Office Word”, „PowerPoint”, „Point” (як правило робота таких груп над отриманим завданням відбувається у поза урочний час). Результатом такої роботи є повноцінна презентація, яку учнівська група демонструє через мультимедійний проектор на уроках закріплення вивченого матеріалу. Для такого уроку характерно жваве обговорення всією аудиторією (додаток 11). Основна складність такого способу - необхідність додаткової роботи викладача з творчою групою у після урочний час, однак з кожним роком спостерігається динаміка збільшення частки учнів, які розуміються на роботі з комп'ютером і мають можливість працювати над проектом у домашніх умовах. Отже, такий метод роботи викладача, через декілька років буде загальноохоплюючим для всіх учнів.

2. Загальна кількість учнів групи розбивається попарно на кожен учнівській комп'ютер аудиторії (15 шт.). Їм пропонується готовий продукт (презентація, фотографія, кросворд, тестова програма) з вивченої теми, над

якою вони працюють, переробляючи її, додаючи щось нове. Перевага полягає в тому, що за відведені 90 хвилин заняття учні встигають виконати поставлене завдання та продемонструвати його, використовуючи готові презентації. Учні навчають один одного, зокрема на пізніх етапах навчання, коли особливу увагу потребують дрібні елементи, де необхідно аналізувати, співставляти, зв'язувати, поєднувати нові знання з раніше отриманою інформацією.

Складністю є те, що необхідно враховувати здібності учнів під час їх об'єднання у пари, а також не досконала система оцінювання виконаних робіт.

IV. План подальшої розробки цієї проблеми

У своїй подальшій роботі Маркушин Олексій Геннадійович планує і надалі використовувати метод технологій. З цією метою почав тісну співпрацю з викладачами спец технології флагманських професійно-технічних навчальних закладів автомобільної справи України, зокрема Донецького ліцею автосервісу, Миколаївського професійного ліцею, Київського педагогічного коледжу. Крім того, найближчим часом планує створити власний веб-сайт, з метою проведення навчання з розробки мультимедійних матеріалів професійного спрямування, презентації методичних розробок уроків спец технології з наступним описом їхнього застосування, започаткувати форум для спілкування з випускниками та надання їм інформаційної допомоги. Для залучення у роботу учнів намагається створити віртуальну бібліотеку з текстовими, відео-, фото-, енциклопедичними даними авторемонтного напрямку. Для цього разом з учнями вже почалась робота з накопичення та збору інформації. Також планує розробити інформаційно-комунікативні комплекси для використання комп'ютерів під час виконання лабораторно-практичних робіт.

Висновки

Педагогічний досвід Маркушина Олексія Геннадійовича сприяє зацікавленості учнів у подальшому навчанні та отриманні гідної роботи, розвитку та самовдосконаленню, що є необхідною умовою формування фахівця своєї справи за складних конкурентних умов на ринку праці. У своєму досвіді викладач використовує мультимедійні технології, інтерактивні методики навчання, що сприяє більш якісному формуванню навичок професійної майстерності фахівця.

На сьогодні процес навчання є немислимим без використання нових інформаційних технологій. Комп'ютер стає необхідним інструментом творчої роботи викладача. Саме у використанні на уроках комп'ютерної техніки вбачає Олексій Геннадійович могутній засіб, що сприяє підвищенню ефективності навчального процесу, використанню диференційованого підходу до учня в процесі навчання, розвитку його особистості.

У професійній діяльності викладач використовує досвід кращих педагогів України та зарубіжжя, ділиться власним досвідом з колегами та молодими викладачами, постійно працює над підвищенням рівня власної професійної підготовки, проводить активну позакласну роботу, що, у свою чергу, підвищує та зміцнює його авторитет серед колег та учнів.

Даний досвід відповідає високому науковому та методичному рівню, що забезпечує його ефективне використання на різних етапах під час проведення теоретичних і практичних занять, для здійснення узагальнення і систематизації знань учнів.

Педагогічний досвід, набутий Маркушиним О. Г., розглядався на засіданні методичної комісії і підтверджує присвоєну викладачу попередньою атестаційною комісією кваліфікаційну категорію „викладач вищої категорії” та дає йому право претендувати на присвоєння звання „викладач-методист”.

Рекомендації

1. Використовувати мультимедійні технології, інтерактивні методики навчання, з метою більш якісного формування навичок професійної майстерності фахівця.
2. Продовжувати роботу над створенням нових та удосконаленням вже існуючих опорних конспектів, самоконтролюючих кросвордів, презентацій.
3. Створити віртуальну бібліотеку з текстовими, відео-, фото-, енциклопедичними даними авторемонтного напрямку.
4. Систематично здійснювати поповнення її текстовими, відео-, фото-, енциклопедичними даними авторемонтного напрямку.
5. Обов'язково враховувати під час відбору інформації рівень світових та вітчизняних тенденцій у вирішенні поставлених завдань для авторемонтної галузі.
6. Чітко слідувати вимогам Державних стандартів з відповідних професій.
7. Практикувати залучення учнів для створення нових презентацій та доопрацювання існуючих, впроваджуючи інноваційний метод проектів.